

Nacionalni forum deležnikov SEPA

3. srečanje Foruma SEPA v letu 2010

Ljubljana, 23. september 2010

Dnevni red

- **Uvodni pozdrav**
- **Potrditev zapisnika 2. srečanja**
- **Direktne obremenitve SEPA**
- **Napoved uredbe, ki bo določala končni rok migracije na SEPA**
- **Pričetek uvajanja UPN – dodatne info.**
- **Razprava**
- **Zaključne ugotovitve**

Uvodni pozdrav

Potrditev zapisnika 2. srečanja

Dušan Hočevar, direktor Združenja bank Slovenije - GIZ

Direktne obremenitve SEPA

**Marjeta Stanovnik – Abanka Vipa d.d., vodja Delovne skupine
za direktne obremenitve SEPA na projektu SEPA pri ZBS**

Definicija direktne obremenitve

Direktna obremenitev:

- prenos denarnih sredstev oziroma plačilni nalog, ki ga po nalogu prejemnika plačila izvrši banka plačnika
- prejemnik plačila pripravi nalog za izvršitev plačila z direktno obremenitvijo na podlagi soglasja plačnika
- namenjena je predvsem poravnavanju ponavljajočih obveznosti (telefon,elektrika, komunalne storitve)

Uresničevanje SEPA v Sloveniji

Uvedba direktnih obremenitev SEPA (SDD)

Z. st.	Mejnik – direktne obremenitve SEPA (SDD)	Začetek	Konec	Vpliv na nebančne deležnike
1.	Vzpostavitev dosegljivosti bank za čezmejne SDD	1. november 2010		plačnik
2.	Izvrševanje čezmejnih SDD	1. november 2010		spremenjen proces
3.	Izvrševanje SDD znotraj države	maj 2011		spremenjen proces in pravila
4.	Migracija direktnih obremenitev iz nacionalne sheme v sheme SDD	maj 2011	Pričakujemo z Uredbo določen rok	prejemnik plačila plačnik – migracija soglasij

Pravila za izvajanje SDD

Evropski plačilni svet (EPC) je objavil **dve** shemi za izvajanje SDD:

- **Osnovna »Core« SDD** shema opredeljuje izvajanje SEPA direktnih obremenitev kjer so plačniki predvsem potrošniki (fizične osebe)
- **»B2B« SDD** shema opredeljuje izvajanje SEPA direktnih obremenitev kjer so plačniki pravne osebe, samostojni podjetniki in zasebniki

V pripravi je še **tretja** shema

- SDD s fiksnim zneskom (Fixed Amount SDD) določa pravila za izvajanje SDD s ponavljajočimi se enakimi zneski in s tem omogoča plačniku, da se s podpisom soglasja po tej shemi odpove pravici do povračila že izvršene SDD

Značilnosti osnovne sheme SDD

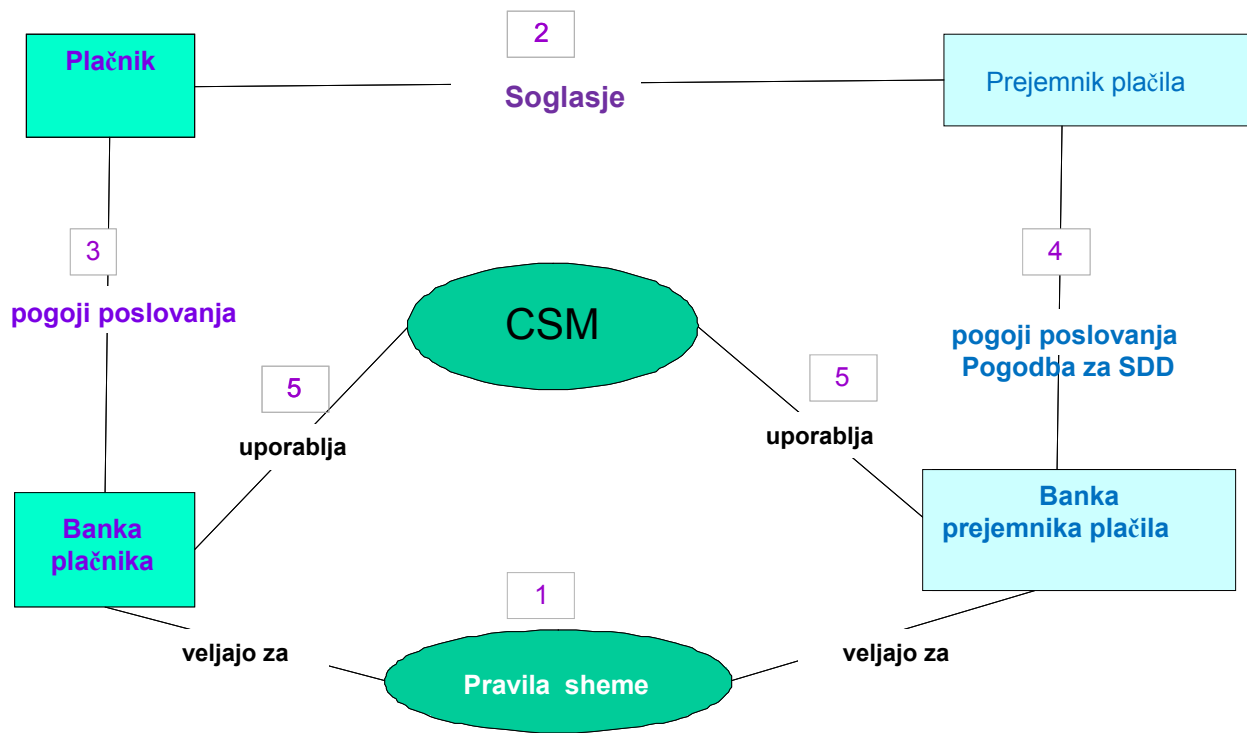
- Namenjena je izvajanju direktnih obremenitev SEPA predvsem v breme računov potrošnikov (fizičnih oseb)
- Namenjen je predvsem ponavljajočim in tudi enkratnim plačilnim transakcijam
- Pooblastilo za pričetek izvajanja direktne obremenitve uredita prejemnik plačila in plačnik. Banka plačnika v proces ureditve pooblastila ni vključena.
- Enako velja tudi za spremembe in preklic pooblastil za SDD
- Hrambo, upravljanje in spremljavo statusov pooblastil izvaja prejemnik
  - Če v breme posameznega dolžnika v roku 36 mesecev ni izvedena nobena SDD se pooblastilo avtomatsko preklice
- Prejemnik plačila mora o znesku in datumu bremenitve obvestiti plačnika 14 koledarskih dni pred datumom bremenitve. Drugačen rok je lahko samo na podlagi dogovora med upnikom in dolžnikom

Značilnosti osnovne sheme SDD

- Določen nabor podatkov iz soglasja prejemnik plačila pošlje z vsako transakcijo za SDD.
- Banka plačnika ne preverja veljavnosti soglasja.
- Banka plačnika izvrši SDD v breme računa in pošlje podatke in kritje do banke prejemnika plačila
- Plačnik lahko pri svoji banki zahteva vračilo že izvršene SDD
  - V roku do 8 tednov po izvršeni bremenitvi brez dokazovanja razloga za predložitev zahtevka za vračilo
  - V roku do 13 mesecev po obremenitvi za SDD za katere meni da so izvedene neupravičeno (neavtorizirane transakcije)
- S posebnim nalogom banka plačnika bremeni banko prejemnika. Banka prejemnika dogovori poplača v breme TRR prejemnika

Osnovna shema SDD

Bistvene razlike med SDD in obstoječimi DB

- Obstoječa NPI DB pooblastila so pri banki plačnika, SDD soglasja hrani in upravlja prejemnik plačila
- Banka plačnika po osnovni SDD shemi ne preverja soglasja, pri B2B shemi plačnik zagotovi svoji banki podatke o danem soglasju in banka preverja obstoj te informacije pred izvršitvijo
- Izvajanje SDD možno vsak delovni bančni dan, NPI DB samo 3x mesečno (8., 18. in 28. v mesecu)
- Obvestilo prejemnika plačila o znesku in datumu direktne obremenitve plačniku pred obremenitvijo pri SDD 14 dni, pri NPI DB 8 dni.
- Obvestilo o izvršenih SDD za prejemnika plačila bo na izpisku prometa in stanja na TRR kot posamično plačilo (možna tudi drugačna ponudba posamezne banke)

Bistvene razlike med SDD in obstoječimi DB - 2

- Prejemnik plačila lahko sklene pogodbo za izvajanje SDD samo z banko pri kateri ima odprt TRR in preko nje lahko posreduje SDD na vse banke v SEPA območju, ki so pristopile k SDD
- Pravico plačnika do povračila že izvršene SDD je tudi pri obstoječih DB uveljavil že Zakon o plačilnih storitvah in sistemih. Pri SDD kjer banka ne preverja soglasja so možnosti naslednje:
  - V roku do 8 tednov po izvršeni bremenitvi brez dokazovanja razloga za predložitev zahtevka za vračilo
  - V roku do 13 mesecev po obremenitvi za SDD za katere meni da so izvedene neupravičeno (neavtorizirane transakcije)
- Pri shemi B2B plačnik pravice do povračila nima, razen v primeru neavtorizirane transakcije.

SDD s fiksnim zneskom

- Shema je na EPC še v pripravi
- Do sedaj pripravljeni predlog bo predvidoma konec septembra poslan v ponovno obravnavo
- **Še odprta vprašanja in predlogi:**
  - Kako ravnati v primeru spremembe zneska (določiti okvir dovoljenih sprememb, pridobitev novega soglasja,...)
  - Oblikovanje seznama dejavnosti, ki lahko uporabljajo to shemo
  - Plačnik zagotovi svoji banki informacijo o danem soglasju (podobno kot pri B2B shemi)
  - Vse SDD po takem soglasju na določen dan (prvi določen v soglasju)
  - preimenovanje sheme, ker je sedanje ime ne opozori plačnika, da se s tem odpoveduje pravici do povračila

Dodatne opcije po osnovni in B2B shemi SDD

- **E- soglasje (e-Mandat)**
  - Dodatek k pravilom določa pravila za sklenitev soglasja med plačnikom in prejemnikom plačila na elektronski način
  - Vključena je tudi banka plačnika, ki v procesu potrdi pravilnost podatkov o računu plačnika
- **Informacija o pooblastilu pred prvo SDD (Advanced Mandate Information - AMI) predlog za november 2011**
  - Prejemnik plačila preko svoje banke posreduje podatke o soglasju do banke plačnika
  - Banka plačnika preveri pravilnost računa (obstoj, dovoljene SDD) in povratno informacijo posreduje banki prejemnika plačila

Migracija obstoječih direktnih obremenitev v SDD

Izhodišča za migracijo:

- Migracija bo potekala **postopno** (končni rok še ni določen)
- Omogočena bo **migracija obstoječih pooblastil** za direktno obremenitev v soglasja po SDD shemi (prejemnikom plačila ne bo potrebno pridobivati novih soglasij plačnikov)
- V drugi polovici leta 2011, ko bomo slovenske banke ponudile možnost vključitve prejemnikov plačil v SDD sheme nova **vključitev v obstoječo nacionalno shemo ne bo več mogoča**
- Predvidena **ukinitev obstoječe domače sheme** bo določena, ko bo iz NPI DB sheme že izvedena več kot 60% migracija
- Migracija in implementacija SDD zahtevata največji obseg prilagoditev v bankah in pri prejemnikih plačil

Direktne obremenitve SEPA – podatkovni standard za izmenjavo podatkov

**Boris Bjelica – Banka Koper d.d., predsednik Odbora za
plačilni promet pri ZBS in vodja Podporne skupine za
standarde na projektu SEPA pri ZBS**

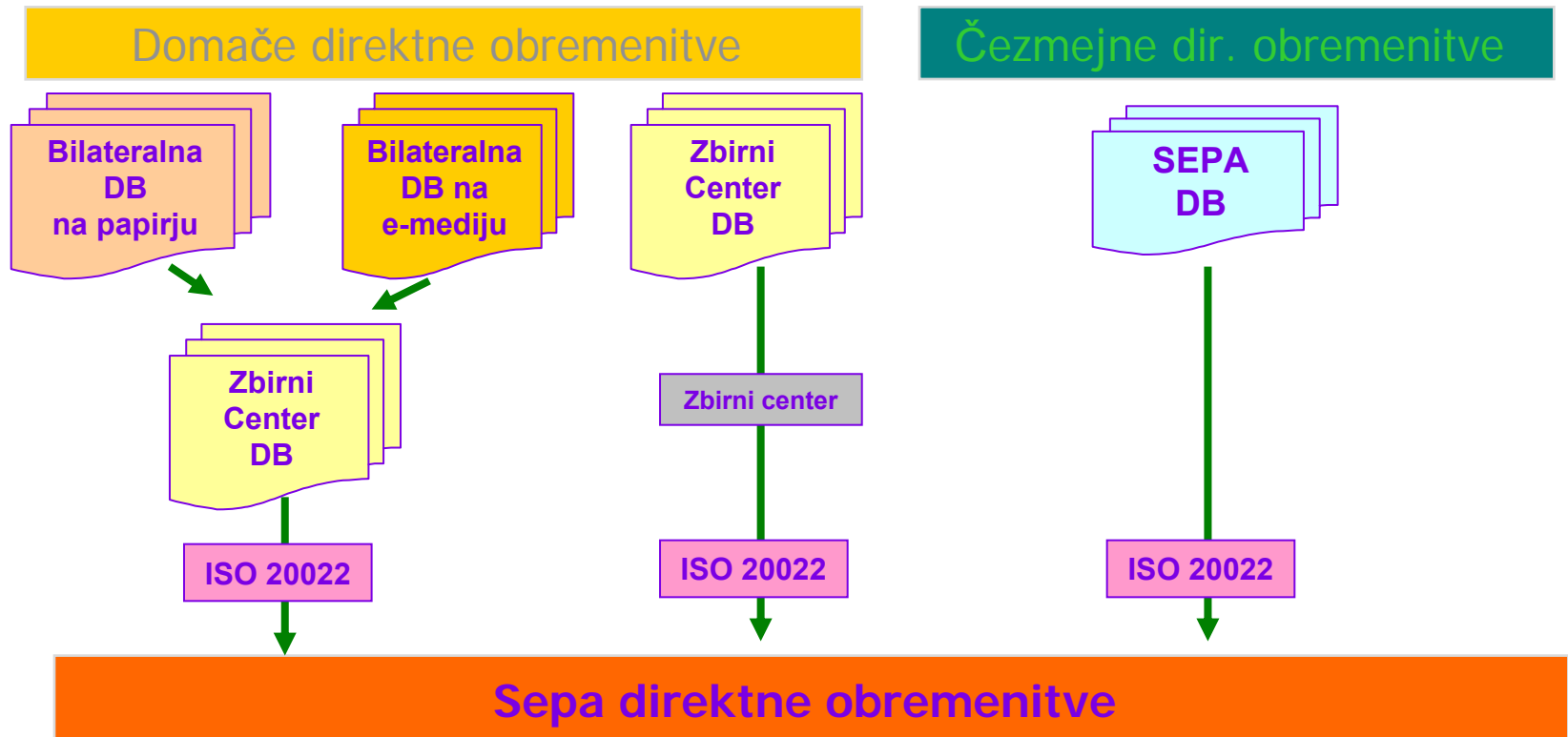
Standard za izmenjavo podatkov SEPA direktnih obremenitev med komitentom in banko

UNIFI (ISO 20022) XML standard za SEPA direktne obremenitve

- Poslovni model ne predvideva direktnih obremenitev izven SEPA
- Standard “Zbirni Center” se opusti in se uporablja UNIFI standard
- Za potrebe komitentov se na ravni ZBS pripravlja
  - **Priročnik za uporabo standarda UNIFI (ISO 20022) xml za SEPA direktne obremenitve (ločeno za Core shemo in B2B)**
  - **XML primeri**
- Objava priročnika na WWW.ZBS-GIZ.SI se pričakuje oktobra 2010
- Namen priročnikov
  - **pripomoček komitentom v slovenščini za lažje razumevanje**
  - **brez dodatne uporabe druge EPC in ISO dokumentacije**

Migracija direktnih obremenitev SEPA okolje

SEPA shema za direktne obremenitve

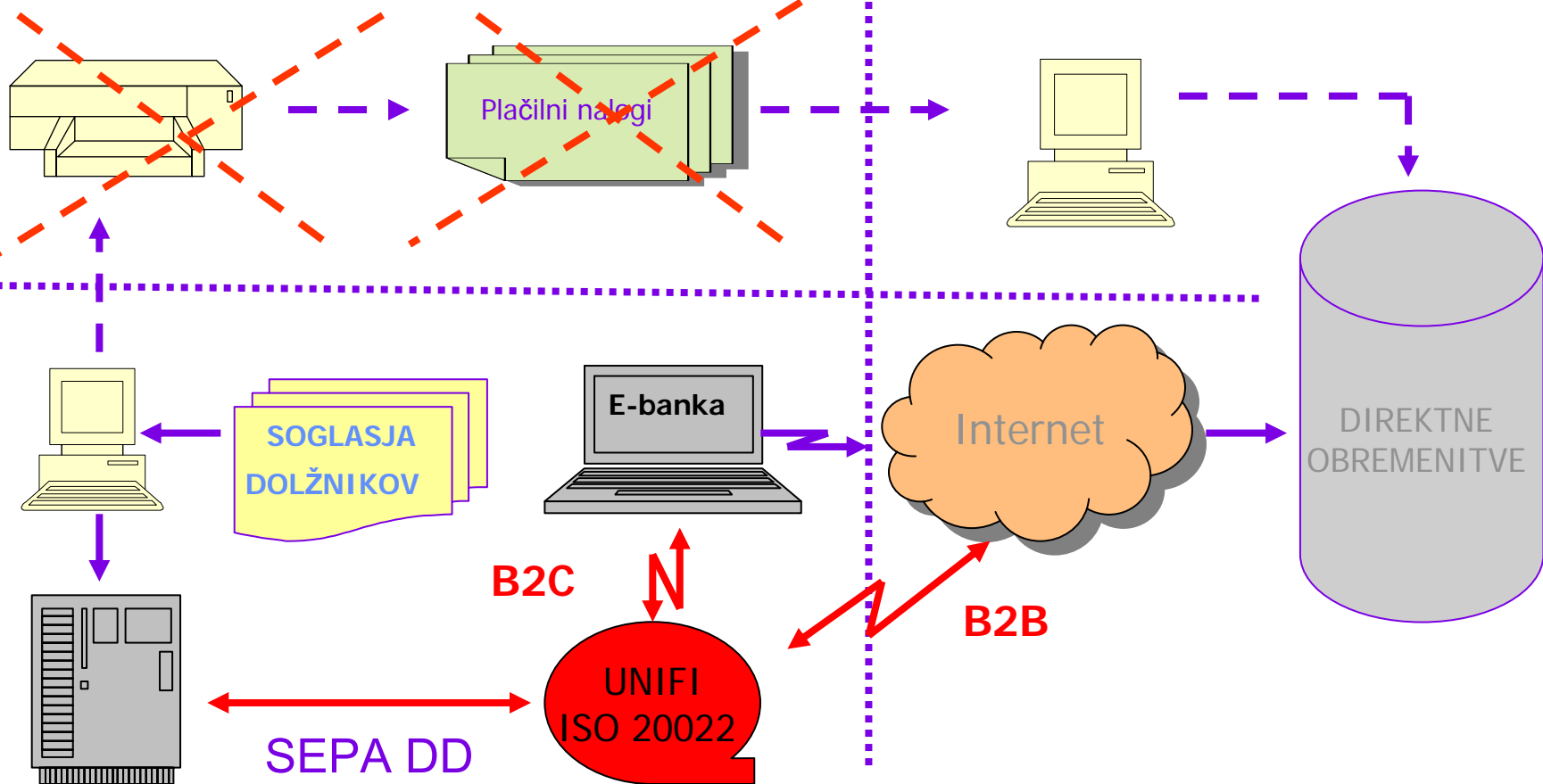
Izmenjava podatkov o SEPA DIREKTNIH OBREMNITVAH

K
L
A
S
I
Č
N
O

E
L
E
K
T
R
O
N
S
K
O

KOMITENT- PREJEMNIK PLAČILA (UPNIK)

BANKA PREJEMNIKA PLAČILA

Elektronski plačilni promet

ZBSxml IZPISEK

O
D
L
I
V
I

SEPA POSAMEZNI
NALOGI

SEPA DIREKTNE
OBREMENITVE

DRUGI PLAČILNI
NALOGI

P
R
I
L
I
V
I

DRUGI
KREDITNI NALOGI

SEPA KREDITNI
NALOGI

PLAČILA SEPA
DIREKTNIH
OBREMENITEV

OZNAKA
VALUTE

EUR

PLZ

USD

HRK

....

EUR

PLZ

USD

HRK

....

VRSTA
PLAČILA

INTERNA
PLAČILA

DOMAČA
PLAČILA

ČEZMEJNA
PLAČILA

PLAČILA
TUJINA

NALOGI
MENJAVA

TRR:12345...

Datum:dd-mm-llll

Št. Izpiska: 999

OZNAKA VALUTE
STANJE
PROMET

OZNAKA VALUTE
STANJE
PROMET

OZNAKA VALUTE
STANJE
PROMET

ZBS¹ Združenje bank Slovenije

Projekt SEPA pri ZBS

Napoved uredbe, ki bo določala končni rok migracije na SEPA in s tem povezane bistvene zahteve za izvajanje kreditnih transferjev in direktnih obremenitev v evrih

Metka Stegovec – NLB d.d., namestnica vodje Podporne skupine za pravna vprašanja SEPA na projektu SEPA pri ZBS

- **30.6.2010 prvi osnutek Uredbe Evropskega parlamenta in sveta za nastavitev bistvenih zahtev za kreditne transferje in direktne obremenitve v evrih**
- **končna verzija predloga Uredbe predvidoma do konca leta 2010**
- **oblikovanje enotnega notranjega trga za plačilne storitve v evrih**

OBSTOJEČI PRAVNI OKVIR

- **Direktiva 2007/64/EC-Direktiva o plačilnih storitvah na notranjem trgu**
- **Zakon o plačilnih storitvah in sistemih (ZPlaSS)**
- **Uredba 924/2009 o čezmejnih plačilih v skupnosti in razveljavitvi Uredbe 2560/2001**

VSEBINA PREDLOGA

- ureja vsa kreditna plačila in direktne obremenitve v evrih znotraj EU
- migracija v 1 letu od uveljavitve Uredbe za kreditna plačila oziroma v 2 letih od uveljavitve za direktne obremenitve (brez zakonodajne intervencije migracija zaključena v 15-20 letih)
- uvaja skupne minimalne standarde: IBAN in BIC kode ter ISO 20022 standard
- posredovanje obveznih podatkov od plačnika do prejemnika plačila (pri direktnih obremenitvah pa obratno)
- posredovanje pooblastila pred prvo transakcijo pri direktnih obremenitvah in posredovanje podatkov s tega pooblastila ob vsakokratni direktni obremenitvi
- omejitev direktnih obremenitev po višini in glede časovne periodike
- izpolnjevanje minimalnih standardov plačilnih transakcij za ponudnike plačilnih storitev s sedežem v državah članicah, ki niso članice evro območja

CILJ UREDBE ZA NASTAVITEV BISTVENIH ZAHTEV ZA KREDITNE TRANSFERJE IN DIREKTNE OBREMENITVE V EVRIH

- **vzpostavitev formalno pravne podlage za dokončno migracijo vseh zadevnih plačilnih transakcij v SEPA plačilne transakcije in oblikovanje enotnega trga plačilnih storitev v EU**

Dodatne informacije v zvezi s pričetkom uvajanja UPN

Peter Antičevič – NLB d.d., vodja Delovne skupine za UPN na projektu SEPA pri ZBS

Univerzalni Plačilni Nalog - UPN

- Upoštevane so vse prednosti in tehnični detajli iz obstoječih obrazcev BN02, RP01 in PP02
- Uporabljal se bo za plačila v Sloveniji in v SEPA območju (negotovinska kreditna plačila in gotovinska plačila)
- Plačilo v EUR (višina zneska NI omejena)
- Oblika: Nalog za plačilo in Talon
- Prilagojen je za optično obdelavo v bankah in podjetjih

Univerzalni Plačilni Nalog - UPN

- Plačilo bo izvršeno isti dan v okviru urnikov posameznih bank
- Za prejeta plačila bo zagotovljena informacija o odobritvi na računu prejemnika na dan izvršitve plačila
- Obveščanje v prometnih transakcijah in izpiskih na računu za vsako plačilno transakcijo posebej
- Uporaba standardiziranih referenc (sklica) pri opravljanju plačilnih storitev (SI, RF)
- Obveza uporaba kode namena plačila (povzeto po ISO 20022)

Plačilo v Sloveniji

UPN Ime plačnika Pink projekt international d.o.o. Vodnikova 165, 1000 Ljubljana Namen / rok plačila Plača za 07/09 Znesek EUR ***1500,00 IBAN prejemnika in BIC banke prejemnika SI56 1234 5678 9012 345 ABCDSI2X Referenca prejemnika SI05 9876-5432-10 Ime prejemnika Janez Novak, Jurčičeva I./4, 1290 Grosuplje	IBAN SI56 0498 7654 3210 123 Polog ☐ Dvig ☐ Referenca SI00 1234-567-890 Ime in naslov Pink projekt international d.o.o. Vodnikova 165, 1000 Ljubljana Koda namena PAYR Namen / rok plačila Plača za 07/09 Znesek EUR ***1500,00 Datum plačila 15.08.2009 BIC banke prejemnika ABCDSI2X IBAN SI56 1234 5678 9012 345 Referenca SI05 9876-5432-10 Ime in naslov Janez Novak Jurčičeva I./4, 1290 Grosuplje UPN - Univerzalni plačilni nalog Prostor za vpise ponudnika plačilnih storitev	 Podpis plačnika (neobvezno žig) Nujno ☐ Izjava ☐
---	--	--

Podržitev plačila UPN

Prosimo, ne pišite in ne žigosajte v tem prostoru.

Plaćemski

Obrazec UPN - Univerzalni plačilni nalog

Čezmejno plačilo

UPN Ime plačnika Pink projekt international d.o.o. Vodnikova 165, 1000 Ljubljana Namen / rok plačila Monatsmiete 07/09 Znesek EUR ***443,50 IBAN prejemnika in BIC banke prejemnika DE05 1234 5678 9012 3456 DEUTDE6F694 Referenca prejemnika RF71 2348 231 Ime prejemnika J.Straussm GMBH, Shubertstrasse 100 78054 Vil.-Schwenningen, Deutschland	PLAČNIK IBAN SI56 9876 5432 1012 345 Polog ☐ ☒ ☐ Dvig ☐ ☒ ☐ Referenca SI99 Ime in naslov Pink projekt International d.o.o., Vodnikova 165, 1000 Ljubljana Koda namena RENT Namen / rok plačila Monatsmiete 07/09 Nujno ☐ Znesek EUR ***443,50 Datum plačila 15.08.2009 BIC banke prejemnika DEUTDE6F694 IBAN DE05 1234 5678 9012 3456 Izjava ☐ Referenca RF71 2348 231 UPN - Univerzalni plačilni nalog Ime in naslov Jakob Strauss GMBH, Shubertstrasse 100, 78054 Vilingen-Schwenningen, Deutschland Prostor za vpise ponudnika plačilnih storitev	 Podpis plačnika (neobvezno žig)
--	--	---

Podržitvev plačila UPN

Prosimo, ne pišite in ne žigosajte v tem prostoru.

Placemens

Obrazec UPN - Univerzalni plačilni nalog

Plačilo storitve v Sloveniji

UPN Ime plačnika inadvertising Jože Novak, Privatna ulica 5, 1000 Ljubljana Namen / rok plačila Plačilo električne energije okt/09 Rok plačila 15.10.2009 Znesek EUR ***456,29 IBAN prejemnika in BIC banke prejemnika SI56 1234 5678 9012 345 Referenca prejemnika SI12 1234567890123 Ime prejemnika Inadvertising d.o.o. Jurčičeva 1/4, 1290 Grosuplje		IBAN <input type="text"/> Polog ☐ Dvig ☒ Referenca <input type="text"/> Ime in naslov Jože Novak, Privatna ulica 5, 1000 Ljubljana Koda namena Namen / rok plačila ELEC Plačilo električne energije okt/09 Rok pl: 15.10.2009 Nujno ☒ Znesek Datum plačila BIC banke prejemnika EUR ***456,29 15.10.2009 ABCDSI2X Izjava ☒ IBAN <input type="text"/> SI56 1234 5678 9012 345 Izjava ☒ Referenca <input type="text"/> UPN - Univerzalni plačilni nalog SI12 1234567890123 Ime in naslov Inadvertising d.o.o., Jurčičeva 1/4 1290 Grosuplje Prostor za vpise ponudnika plačilnih storitev	
Podržitvev plačila UPN		Prosimo, ne pišite in ne žigosajte v tem prostoru. Obrazec UPN - Univerzalni plačilni nalog	

Dokumentacija

- NAVODILA o obliki, vsebini in uporabi UPN
- Prikaz izpolnitve posameznih polj pri različnih namenih uporabe UPN
- Vsebina in način zapisa podatkov v vrstici OCR
- Pravila za oblikovanje in uporabo standardiziranih referenc pri opravljanju plačilnih storitev (SI, RF)
- Kode namena plačila (povzeto po ISO 20022)
- Tehnični standard plačilnega naloga UPN
- Postopki za kontrolo tiska in Postopki za kontrolo vrstice OCR
- Podatkovni standard ZBSxml 2.1., SEPA XML standard
- Program za izpis podatkov na UPN

Postopki za izdajo UPN in kontrola vrstice OCR

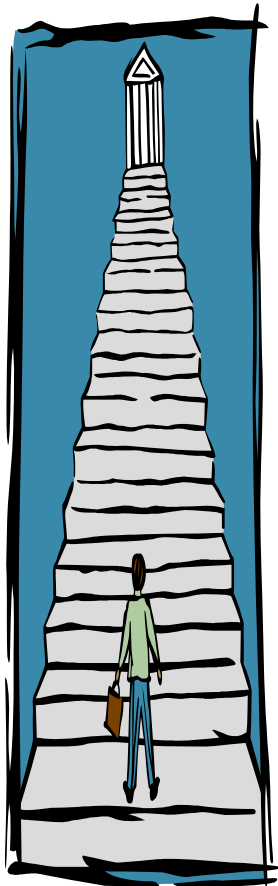
- Banka trži UPN in obvešča izdajatelje UPN
- Podjetje izdelava testne obrazce UPN z vrstico OCR
  - vsaj 50 primerov pošlje v pregled
- Pregled pri pooblaščenemu izvajalcu (Inadvertising)
  - preverjanje skladnosti dokumentov s tehničnim standardom
- Pooblaščeni izvajalec pregleda obrazce in izdelava poročilo najkasneje v 30 dneh od naročila
- Pooblaščeni izvajalec pripravi seznam in ga pošlje na ZBS

Plačilo z obrazcem UPN z vrstico OCR

- Postopki v primeru pravilnosti podatkov v vrstici OCR
  - banka plačnika izvrši plačilo

- Postopki v banki plačnika v primeru, če je vrstice OCR nepravilna
  - banka izvrši plačilo z ročnimi popravki in o tem lahko obvesti banko prejemnika
  - postopki v banki prejemnika
  - postopki izdajatelja UPN z vrstico OCR

Pomembno !

- Celotna dokumentacija za UPN je bila objavljena 22.04.2010 na spletnih straneh ZBS (www.zbs-giz.si) in sedaj še na prenovljenih spletnih straneh SEPA Slovenija (www.sepa.si)
- Banke so pripravile informativno brošuro ob uvajanju UPN
- Program za izpis UPN bo objavljen v prvem kvartalu leta 2011 na spletnih straneh ZBS oz. SEPA Slovenija
- Banke bodo predvidoma implementirale UPN obrazec v elektronske banke v zadnjem kvartalu leta 2010
- Pričetek izdaje in uporabe obrazca UPN od **01.11.2010** dalje
- S 01.11.2010 ni več vključevanja novih uporabnikov ZC
- Zaključek migracije **PP02** do **31.12.2011** (določba ZPlaSS)

Razprava

- **Vprašanja**
- **Pobude deležnikov glede informacij, ki bi jih želeli dobiti o posameznih področjih uresničevanja SEPA**

Zaključne ugotovitve

- **Dogovor o vsebini in okvirnem terminu naslednjega srečanja Foruma SEPA**

Hvala za udeležbo!

**Informacije glede področja SEPA
najdete na www.sepa.si**

Vprašanja pošljite na sepa@zbs-giz.si